

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ
& Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΡΗΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΧΟΛ. ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ Δ.Ε.
Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Τηλ. 2810 246860

Ταχ. Δ/ση: Ρολέν 4, 713 05
ΗΡΑΚΛΕΙΟ

E-mail: grss@dide.ira.sch.gr

Βασιλεία Καλοκύρη

Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων

Τηλ. 2810 246.864 // 2810 310.634

κιν. 697 99 30 724

Ιστοσελίδα: (ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ

ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ)

<http://users.sch.gr/sfscholiki/fi>

E-mail : kalokyri@sch.gr

Ηράκλειο, 27 Σεπτεμβρίου 2013

Αρ. Πρωτ.: 810

Προς: Φιλολόγους Γενικών Λυκείων
αρμοδιότητας Σχολικής
Συμβούλου Φιλολόγων Ν.
Ηρακλείου Β. Καλοκύρη

Κοιν. : 1. Περιφερειακή Δ/ση Π/θμιας &
Δ/θμιας Εκπαίδευσης Κρήτης
2. Αν. Προϊστάμενο Επιστημ.&
Παιδαγ. Καθοδήγησης Δ/θμιας
Εκπ/σης
3. Διεύθυνση Δ.Ε. Ηρακλείου

**Θέμα: Χαιρετισμός για τη νέα σχολική χρονιά. Ωρολόγια Προγράμματα Α΄, Β΄,
Γ΄ Λυκείου (2013-14), ζητήματα ύλης, Προγραμματισμού και επικοινωνίας.**

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Μπροστά στη νέα σχολική χρονιά που αρχίζει με δυσκολίες και προβληματισμούς, εύχομαι σε όλους μας καλή δύναμη και ανανεώνω την υπόσχεσή μου να είμαι πλάι σας, πρόθυμος συμπαραστάτης, σε κάθε πτυχή του επιστημονικού και παιδαγωγικού έργου σας, με γνώμονα να στηρίζουμε όσο μπορούμε την ποιοτική εκπαίδευση των παιδιών μας, προσφέροντας στην πράξη τη δική μας πολιτισμική παρέμβαση.

Σας ευχαριστώ, επίσης, για τη διάθεση συνεργασίας, από τις πρώτες κιόλας ενδοσχολικές συναντήσεις μας και τη γενικότερη επικοινωνία μας!

Στις ενδοσχολικές και διασχολικές συναντήσεις μας και φέτος θα έχουμε την ευκαιρία να συζητήσουμε για θέματα διδακτικής, δημιουργικές πρωτοβουλίες και καλές πρακτικές που βοηθούν στην υλοποίηση των εκπαιδευτικών μας στόχων. Στις άμεσες ανάγκες της σχολικής πραγματικότητας για **οργάνωση και προγραμματισμό του εκπαιδευτικού μας έργου**, ελπίζω να συμβάλουν οι παρακάτω σημειώσεις.

Θέματα - Περιεχόμενα:

1. Ωρολόγια Προγράμματα. Τι ισχύει για το ΓΕΝΙΚΟ Λύκειο, κατά το σχολ. έτος 2013-14 .....σ. 3
2. Η εξεταστέα - διδακτέα ύλη στα πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα της Γ' τάξης – τι αλλάζει: .....σ. 10
3. Ζητήματα Προγραμματισμού και Διδακτικής στα φιλολογικά μαθήματα του Λυκείου:
  - 3.α. Βασικές επισημάνσεις για τον ετήσιο Προγραμματισμό της διδασκαλίας ενός μαθήματος: τι λαμβάνω υπόψη; .....σ. 11
  - 3.β. Προγραμματισμός με γνώμονα (και) τα ζητούμενα των εξετάσεων. Ο ΙΣΧΥΩΝ ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ για τα φιλολογικά μαθήματα του Λυκείου. Ηλεκτρονικός σύνδεσμος στις αναρτήσεις των ισχυόντων Π.Δ. εξέτασης κάθε μαθήματος .....σ. 14
  - 3.γ. Προγραμματισμός σε συνάρτηση με τη ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ. (Βλ. στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ → ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ → ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ. ηλεκτρονικές αναρτήσεις της ύλης για ενδεικτικό προγραμματισμό) .....σ. 18
  - 3.δ. Αξιοποίηση αναρτημένου υλικού (ψηφιακών πόρων) Υ.ΠΑΙ.Θ για εμπλουτισμό διδασκαλίας και διαδραστικές δραστηριότητες. .....σ. 19
4. Ζητήματα ενημέρωσης και επικοινωνίας μεταξύ μας
  - 4.1. Ενημέρωση για νέες αναρτήσεις – υλικό στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ. ....σ. 20
  - 4.2. ...Ένα θέμα *κοινού* προγραμματισμού για τη νέα σχολική χρονιά 2013-14. 'Πρόσκληση' για να αντιμετωπίσουμε μια 'πρόκληση' φιλολογική: πρακτικές για καλλιέργεια της Ορθογραφίας .....σ. 21

1. Ωρολόγια Προγράμματα

Τι ισχύει για το ΓΕΝΙΚΟ Λύκειο, κατά το σχολ. έτος 2013-14:

Διευκρίνιση:

- ✎ Για το σχολ. έτος 2013-14, τα Ωρολόγια Προγράμματα (ΩΠ) Γενικού Λυκείου (ΓΕΛ) καθορίζονται στο **ΦΕΚ 2121/28-8-2013**. Επειδή το εν λόγω ΦΕΚ μας παραπέμπει για τα ΩΠ της Β΄ τάξης και της Γ΄ τάξης σε διαφορετικά ΦΕΚ, εδώ, συγκεντρώνω εδώ, προς διευκόλυνσή σας, τα ισχύοντα για κάθε τάξη του Γενικού Λυκείου.

Συνοπτικά: Τα φιλολογικά μαθήματα στα ΩΠ Α΄, Β΄, Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ κατά το σχολ. έτος 2013-14.

Στην **Α΄ Λυκείου**, στο νέο ΩΠ ισχύουν τα ίδια για τα φιλολογικά μαθήματα Γενικής Παιδείας – Κοινού Προγράμματος: **Ελληνική Γλώσσα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία 5 ώρες, Νέα Ελληνική Γλώσσα 2 ώρες, Νέα Ελληνική Λογοτεχνία 2 ώρες, Ιστορία 2 ώρες.**

Για το νέο μάθημα (επιλογής) **Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός (2 ώρες)**, που θα διδάσκεται σε πρώτη ανάθεση από ΠΕ02 και ΠΕ08 (σύμφωνα με την Υ.Α. 124062/Γ2/06-09-2013), το Πρόγραμμα Σπουδών (περιεχόμενο) αναμένεται να καθοριστεί από το Υ.ΠΑΙ.Θ. Υπενθυμίζουμε ότι σε παλιότερα προγράμματα του Λυκείου, υπήρχε ως επιλογή το μάθημα «Ρίζες του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού». Γενικός Σκοπός του ήταν να δείξει την ιστορική πορεία μέσα από την οποία διαμορφώθηκε ένα πλαίσιο ευρωπαϊκών χαρακτηριστικών, αυτό δηλαδή που σήμερα αποκαλούμε ευρωπαϊκό πολιτισμό. Σκοπός, δηλαδή, ήταν, να αναδειχτεί έτσι ο τρόπος της δημιουργίας του ευρωπαϊκού πολιτισμού, οι αποχρώσεις του, οι αντιφάσεις του, ο δυναμισμός του.

Στη **Β΄ Λυκείου** θα ισχύσει και φέτος (2013-14) το ΩΠ που άρχισε να ισχύει πέρυσι στην τάξη αυτή:

I. Φιλολογικά μαθήματα γενικής παιδείας: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία 2 ώρες, Νεοελληνική Γλώσσα 2 ώρες, Νεοελληνική Λογοτεχνία 2 ώρες, Ιστορία 2 ώρες.

II. Μαθήματα θεωρητικής κατεύθυνσης (Υποχρεωτικά): Αρχαία Ελληνικά Κείμενα 4 ώρες, Αρχές Φιλοσοφίας ή Πολιτική και Δίκαιο 2 ώρες, Λατινικά 2 ώρες.

Στη **Γ΄ Λυκείου** θα συνεχιστεί φέτος το ΩΠ που ίσχυε ως τώρα, δηλαδή:

I. Φιλολογικά μαθήματα γενικής παιδείας: Νεοελληνική Γλώσσα 2 ώρες, Νεοελληνική Λογοτεχνία 2 ώρες, Ιστορία 2 ώρες.

II. Μαθήματα θεωρητικής κατεύθυνσης (Υποχρεωτικά):

Αρχαία Ελληνικά (5 ώρες), Νεοελληνική Λογοτεχνία (3/2 ώρες), Λατινικά (2/3 ώρες), Ιστορία (2 ώρες).

Αναλυτικότερα, μπορείτε να δείτε στη συνέχεια τα ισχύοντα για το τρέχον σχολ. έτος ΩΠ:

- **Διευκρίνιση:** Επειδή καθορίζονται τα ΩΠ σε τρία ΦΕΚ, προς διευκόλυνσή σας, για μια άμεση εποπτεία **όλων των μαθημάτων και στις τρεις τάξεις του Λυκείου**, τα παραθέτω εδώ όλα. Επίσης, το κείμενο που ακολουθεί είναι διαθέσιμο ως ηλεκτρονικό αρχείο στον ιστότοπο Φιλολόγοι Ηρακλείου, στην καταχώριση Νομοθεσία → Γενικό Λύκειο.
- Για άμεση μετάβαση πατήστε στον ακόλουθο σύνδεσμο (control+ κλικ) http://users.sch.gr/sfscholiki/fi/index.php?option=com_content&view=article&id=131:2012-10-24-20-08-47&catid=8:2009-12-14-10-33-24&Itemid=9

Α) Τα ΩΠ που ισχύουν για κάθε τάξη του Γενικού Λυκείου, σχολ. έτος 2013-14.

Α΄ Λυκείου:
ΦΕΚ Αρ. Φύλλου 2121
28 Αυγούστου 2013
Για τη Β΄ τάξη Γενικού Λυκείου ισχύει η με αρ. πρωτ. 36799/Γ2/02-04-2012 (ΦΕΚ Β΄ 1163)
και για τη Γ΄ τάξη Γενικού Λυκείου ισχύει η με αρ. πρωτ. 63447/Γ2/27-06-2005 υπουργική απόφαση (Β΄ 921).

**Β) ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΩΠ Α΄, Β΄, Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (νέο ΩΠ)**

Το Ω.Π. καθορίζεται στο: Αρ. Φύλλου 2121 /28 Αυγούστου 2013 ως εξής:

Στην **Α΄ Τάξη Γενικού Λυκείου** η οποία είναι τάξη γενικής παιδείας, διδάσκονται μαθήματα συνολικής διάρκειας τριάντα πέντε (35) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας. Οι μαθητές παρακολουθούν εννέα (9) μαθήματα κοινά για όλους και ένα (1) μάθημα επιλογής το οποίο επιλέγεται μεταξύ τριών μαθημάτων.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα της Α΄ Τάξης Γενικού Λυκείου κατά μάθημα καθορίζεται ως εξής:

Μαθήματα Γενικής Παιδείας – Κοινού Προγράμματος. Ωρες.

Ελληνική Γλώσσα:¹

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία 5

Νέα Ελληνική Γλώσσα 2

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία 2

Θρησκευτικά 2

Ιστορία 2

Μαθηματικά²

Άλγεβρα 3/2

Γεωμετρία 2/3

Ξένη Γλώσσα (Αγγλικά ή Γαλλικά ή Γερμανικά) 2

Φυσικές Επιστήμες³

Φυσική 2

Χημεία 2
Βιολογία 2
Φυσική Αγωγή 2

Πολιτική Παιδεία (Οικονομία, Πολιτικοί Θεσμοί & Αρχές Δικαίου και Κοινωνιολογία) 3

Ερευνητική Εργασία (project) 2

Μαθήματα Επιλογής: 1 από τα 3. Ώρες.

Εφαρμογές Πληροφορικής 2

Διαχείριση Φυσικών Πόρων 2

Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός 2

Γενικό Σύνολο Κοινού Προγράμματος 35 ώρες

-----
¹ Ελληνική Γλώσσα: Ενιαίο μάθημα με τρεις κλάδους:

α) Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία.

β) Νέα Ελληνική Γλώσσα και

γ) Νέα Ελληνική Λογοτεχνία.

² Μαθηματικά: Ενιαίο μάθημα με δύο κλάδους: α) Άλγεβρα και β) Γεωμετρία.

³ Φυσικές επιστήμες: Ενιαίο μάθημα με τρεις κλάδους: α) Φυσική, β) Χημεία και γ) Βιολογία.

Η ισχύς της παρούσης αρχίζει από το σχολικό έτος 2013–2014.

Σημείωση για το μάθημα Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός:

Αναθέσεις: (Εγκύκλιος ΥΠΑΙ.Θ. με Αρ. Πρωτ. 124062/Γ2 06-09-2013)

Α΄ ανάθεση: ΠΕ02, 08

Β΄ ανάθεση: ΠΕ10, ΠΕ13

=====

Ωρολόγιο πρόγραμμα Β΄ Λυκείου
Καθορίζεται από το ΦΕΚ 1163/ 10-4-2012, τ. Β΄, με έναρξη από το σχολικό έτος 2012-13.
Ισχύει και για το 2013-14, σύμφωνα με ΦΕΚ 2121/28-8-13.

Τα μαθήματα της Β΄ τάξης Γενικού Λυκείου χωρίζονται σε

- Μαθήματα Γενικής Παιδείας είκοσι πέντε (25) ώρες εβδομαδιαίως.
- Μαθήματα Κατεύθυνσεων

Θετική και Τεχνολογική Κατεύθυνση (7) ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας
Θεωρητική Κατεύθυνση οκτώ (8) ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας

- Μαθήματα επιλογής. Από τα μαθήματα επιλογής κάθε μαθητής είναι υποχρεωμένος να επιλέξει ένα μάθημα διάρκειας δύο (2) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας.

Σύνολο 35 ώρες εβδομαδιαίως η **Θεωρητική**, 34 ώρες η **Θετική** και **Τεχνολογική**

I. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Μάθημα	Ώρες
Θρησκευτικά	2
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	2
Νεοελληνική Γλώσσα	2
Νεοελληνική Λογοτεχνία	2
Ιστορία	2
Άλγεβρα	2
Γεωμετρία	2
Φυσική	2
Χημεία	2
Βιολογία	1
Φυσική Αγωγή	2
Α΄ Ξένη Γλώσσα	2
Ερευνητική εργασία (Project)	2
Σύνολο	25

II. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

(α) Θεωρητική κατεύθυνση (Υποχρεωτικά)

α/α	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Αρχαία Ελληνικά Κείμενα	4
2.	Αρχές Φιλοσοφίας ή Πολιτική και Δίκαιο	2
3.	Λατινικά	2

(β) Θετική κατεύθυνση (Υποχρεωτικά)

α/α	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Μαθηματικά	3
2.	Φυσική	2
3.	Χημεία	2

(γ) Τεχνολογική κατεύθυνση (Υποχρεωτικά)

α/α	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Μαθηματικά	3
2.	Φυσική	2
3.	Τεχνολογία Επικοινωνιών	2

Επιλογής για όλες τις κατευθύνσεις (απαιτείται η συμμετοχή τουλάχιστον 8 μαθητών/τριών για τη δημιουργία τμήματος)

α/α	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ
1.	Αρχές Οικονομίας	2
2.	Β΄ Ξένη Γλώσσα	2
3.	Στοιχεία Αστρονομίας και Διαστημικής	2
4.	Σχέδιο Γραμμικό	2
5.	Σχέδιο Ελεύθερο	2
6.	Εφαρμογές Υπολογιστών	2
7.	Διαχείριση φυσικών πόρων	2
8.	Νεότερη Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία: Ιστορία και Κείμενα	2

Αριθ. Πρωτ.63447/Γ2 /27 - 6-2005/ΥΠΕΠΘ

Γ΄ ΤΑΞΗ ΛΥΚΕΙΟΥ

Τα μαθήματα της Γ' τάξης Ενιαίου Λυκείου χωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

Μαθήματα Γενικής Παιδείας και μαθήματα Κατευθύνσεων

Τα μαθήματα Γενικής Παιδείας διδάσκονται συνολικά δεκαεπτά (17) ώρες εβδομαδιαίως.

Τα μαθήματα Κατευθύνσεων χωρίζονται:

- α) σε μαθήματα υποχρεωτικά για όλους τους μαθητές συνολικής διάρκειας δώδεκα (12) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας και
- β) σε μαθήματα επιλογής. Από τα μαθήματα επιλογής κάθε μαθητής είναι υποχρεωμένος να επιλέξει ένα μάθημα διάρκειας δύο ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας.

Στη Γ΄ Ενιαίου Λυκείου η Τεχνολογική κατεύθυνση χωρίζεται σε δυο κύκλους: Τον κύκλο Τεχνολογίας και Παραγωγής και τον κύκλο Πληροφορικής και Υπηρεσιών.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα της τάξης αυτής κατά μάθημα καθορίζεται ως εξής

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Γ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ		
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ		ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΩΡΕΣ	ΜΑΘΗΜΑΤΑ (2 ώρες)
1. Θρησκευτικά	1	
2. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα & Γραμματεία	1 2	1. Β' Ξένη Γλώσσα
3. Α' Ξένη Γλώσσα	1	2. Αρχές Οικονομικής Θεωρίας
4. Φυσική Αγωγή	2	3. Στατιστική
5. Νεοελληνική Γλώσσα	2	4. Λογική: Θεωρία και Πρακτική
6. Νεοελληνική Λογοτεχνία	2	5. Εφαρμογές Υπολογιστών
7. Ιστορία	2	6. Ιστορία της Τέχνης
8. Μαθηματικά & Στοιχεία Στατιστικής	1 1	7. Ιστορία των Επιστημών & της Τεχνολογίας
9. Φυσική	2	8. Προβλήματα Φιλοσοφίας
10. Βιολογία		9. Νεοελληνική Λογοτεχνία
11. Κοινωνιολογία		10. Τεχνολογία και Ανάπτυξη
		11. Στοιχεία Γεωπονίας & Αγροτική Ανάπτυξη
		12. Βιομηχανική Παραγωγή και Ενέργεια
		13. Αρχές Λογιστικής
		14. Σχέδιο Τεχνικό
		15. Σχέδιο Αρχιτεκτονικό
		16. Τεχνολογία Υπολογιστικών Συστημάτων & Λειτουργικά Συστήματα
		17. Πολυμέσα - Δίκτυα
		18. Εφαρμογές Λογισμικού

Παρατήρηση: Στις τάξεις Β' και Γ' Ενιαίου Λυκείου, το μάθημα επιλογής "Εφαρμογές Υπολογιστών" μπορεί να επιλεγεί μόνο μια φορά.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ			
Θεωρητική Κατεύθυνση	Θετική Κατεύθυνση	Τεχνολογική κατεύθυνση (Κύκλος Τεχνολογίας-Παραγωγής)	Τεχνολογική κατεύθυνση Κύκλος Πληροφορικής και Υπηρεσιών
1.Αρχαία Ελληνικά (5 ώρες) 2.Νεοελληνική Λογοτεχνία (3/2 ώρες) 3.Λατινικά (2/3 ώρες) 4. Ιστορία (2 ώρες)	1.Μαθηματικά (5 ώρες) 2.Φυσική (3 ώρες) 3.Χημεία (2 ώρες) 4. Βιολογία (2 ώρες)	1.Μαθηματικά (5 ώρες) 2.Φυσική (3 ώρες) 3.Χημεία-Βιοχημεία (2 ώρες) 4.Ηλεκτρολογία (ώρες)	1.Μαθηματικά (5 ώρες) 2.Φυσική (3 ώρες) 3. Ανάπτυξη Εφαρμογών σε Προγρ.Περιβάλλον (2 ώρες) 4.Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών (2ώρες)

Η ισχύς της παρούσης αρχίζει από το σχολικό έτος 2005-06.

2. Η εξεταστέα - διδακτέα ύλη στα πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα της Γ' τάξης – τι αλλάζει:

Η εξεταστέα διδακτέα ύλη για το σχολ. έτος 2013-14 καθορίστηκε στην Υ.Α. 105938/Γ2/31-07-2013, ΑΔΑ: ΒΛΩΥ9-ΠΥΗ. Η ύλη είναι η ίδια με την περυσινή, εκτός από το μάθημα «Λογοτεχνία Κατεύθυνσης», όπου υπάρχουν 3 αλλαγές στην ενότητα «Ποιήματα για την ποίηση». Υπενθυμίζουμε εδώ την ύλη που θα εξεταστεί φέτος και με το κίτρινο χρώμα επισημαίνουμε τις αλλαγές που ισχύουν, δηλ. τα 3 ποιήματα που φέτος συμπεριλαμβάνονται στα διδακτέα-εξεταστέα.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ (ΠΟΙΗΣΗ-ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ)

1. Διονύσιος Σολωμός, «Ο Κρητικός»
2. Γεώργιος Βιζυηνός, «Το αμάρτημα της μητρός μου»
3. Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «Όνειρο στο κύμα»
4. Ποιήματα για την ποίηση
  - Κωνσταντίνος Π. Καβάφης, «Μελαγχολία του Ιάσωνος Κλεάνδρου ποιητού εν Κομμαγηνή 595 μ .Χ.»
  - Κωνσταντίνος Π. Καβάφης, «Ο Δαρείος»
  - Μίλτος Σαχτούρης, «Ο Ελεγκτής»
  - Γιώργης Παυλόπουλος, «Τα Αντικλείδια»
5. «Σελίδες του Γ. Ιωάννου»
  - «Μες στους προσφυγικούς συνοικισμούς»
  - «Στου Κεμάλ το σπίτι»
6. Η ποιήτρια Κική Δημουλά
  - «Σημείο Αναγνωρίσεως»

- ✎ Την εξεταστέα-διδασκτέα ύλη της Γ' ΓΕΛ για το 2013-14 μπορείτε να δείτε στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, στη Νομοθεσία → Γενικό Λύκειο – στο: ΦΕΚ 1936/19-8-13.
- ✎ Για άμεση μετάβαση πατήστε πάνω στον ακόλουθο σύνδεσμο (control+κλικ):
http://users.ira.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/YLH_G_GEL_2013_14_FEK_B_1936.pdf

3. Ζητήματα Προγραμματισμού και Διδακτικής στα φιλολογικά μαθήματα του Λυκείου

3.α. Βασικές επισημάνσεις για τον ετήσιο Προγραμματισμό της διδασκαλίας ενός μαθήματος

- Όπως έχουμε σε κάθε ευκαιρία υπογραμμίσει, ο **προγραμματισμός του τι και πώς** θα διδάξω, **σε συνάρτηση με τον (πραγματικά) διαθέσιμο διδακτικό χρόνο**, είναι καθοριστικός στην αρχή του σχολικού έτους. Χρειάζεται, δηλαδή, να γνωρίζουμε την ύλη και παράλληλα **να υπολογίσουμε περίπου, κατά το δυνατό, τον διδακτικό χρόνο που διαθέτουμε. Ένα δίωρο μάθημα, στην πράξη, με βάση εμπειρικές διαπιστώσεις, από βιβλία ύλης προηγούμενων ετών, κυμαίνεται συνήθως στις 45-50 ώρες, επομένως με γνώμονα το χρόνο προγραμματίζουμε και ολοκληρώνουμε την ύλη δίνοντας έμφαση στα ουσιώδη, στους βασικούς μαθησιακούς στόχους!** Αν, βέβαια, προς το τέλος του έτους προκύψουν περισσότερες διαθέσιμες ώρες, μπορούμε να ανασχεδιάσουμε το διδακτικό μας πρόγραμμα και να τις αξιοποιήσουμε (π.χ. με προσαρμογή ρυθμού ολοκλήρωσης της ύλης, έμφαση σε επαναλήψεις, εμπέδωση, ανασύνθεση ύλης, εμπλουτισμό επίμαχων σημείων κ.ά).
- Το ημερολόγιο με τις εβδομάδες, ο υπολογισμός των αργιών αλλά και της απώλειας διδακτικών ωρών (με βάση την εμπειρία), παλιά βιβλία ύλης (που καλό είναι να φωτοτυπούμε στο τέλος του χρόνου ως «αποτύπωμα» εφαρμογής) μπορούν να μας βοηθήσουν σε ένα ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα, ώστε να ολοκληρώσουμε την ύλη εμπρόθεσμα και να μειώσουμε όσο γίνεται έναν ασθματικό αγώνα δρόμου, όταν πλησιάζει η λήξη του διδακτικού έτους.
- Για κάθε διδασκόμενο μάθημα είναι απαραίτητο να έχουμε από την αρχή **συνολική εποπτεία της ύλης** σε συνδυασμό με τις γενικές κατευθύνσεις (στόχους/επιδιωκόμενα αποτελέσματα) του Προγράμματος Σπουδών και των

ετήσιων Οδηγιών, καθώς και με το Βιβλίο του Καθηγητή (συνήθως ψηφιακά διαθέσιμο). **Δεν διδάσκουμε το «βιβλίο» απλώς, αλλά ύλη ενός γνωστικού αντικειμένου, στο γενικότερο πλαίσιο αρχών και στόχων (που συνοψίζονται στο Πρόγραμμα Σπουδών)**. Με τη δική μας κρίση αξιοποιούμε και υλοποιούμε **στόχους και πρακτικές για το καλύτερο μαθησιακό αποτέλεσμα**. Μπορείτε να δείτε το νέο ΠΣ της Α΄ Λυκείου (που εφαρμόζεται από το σχολ έτος 2011-12) στον ιστότοπο «Φιλολογοί Ηρακλείου», στη Νομοθεσία Λυκείου http://users.ira.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/progr_spoudwn_a_lykeiou_fek_156_2_27_6_2011.pdf

- Χρειάζεται να έχουμε σαφείς στόχους ως προς τα βασικά και απαραίτητα που είναι αναγκαίο να αφομοιώσουν οι μαθητές και στα οποία θα δώσουμε περισσότερο χρόνο, προσπαθώντας μάλιστα να επανερχόμαστε σε αυτά σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Βασικό «κλειδί» για την επίτευξη των στόχων ενός μαθήματος είναι α) να έχουμε από την αρχή του έτους εποπτεία της διδακτέας/εξεταστέας ύλης, να προσδιορίσουμε και να προγραμματίσουμε τα βασικά θέματα-τα ζητούμενα, τους κεντρικούς στόχους προς κατάκτηση και εμπέδωση, και β) να επιδιώκουμε τους μαθησιακούς αυτούς στόχους σε όλη τη διάρκεια του έτους, επανερχόμενοι ξανά και ξανά (με ασκήσεις, συνεχείς αναφορές, επαναλήψεις, συνδέσεις με τα παρακάτω κλπ), ώστε να αφομοιωθούν και να εμπέδωθούν από τους μαθητές. Συνοπτικά, επιλέγουμε και δίνουμε έμφαση, σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς στα βασικά θέματα που θεωρούμε αναγκαίο να κατακτήσουν οι μαθητές.

- Αρχίζουμε όχι απλώς με την 1^η ενότητα αλλά με **επισκόπηση όλης της ύλης**, στο πνεύμα της **ολιστικής μάθησης**. **Οι μαθητές πρέπει να εξοικειωθούν με «το όλον» της ύλης, πριν την προσεγγίσουν σταδιακά και τη μελετήσουν τμηματικά!** Επίσης, αν διαπιστώσουμε στην αρχή ότι η ύλη του προηγούμενου έτους δεν ολοκληρώθηκε, χρειάζεται να καλύψουμε αυτά τα «μαθησιακά κενά/χάσματα», με διάφορους τρόπους, ανάλογα και με το μάθημα. Για παράδειγμα, στην Ιστορία, είναι απαραίτητο να «γεφυρώσουμε» ενδεχόμενα χάσματα ύλης από τάξη σε τάξη, τα οποία θα αντιστοιχούν σε ... μαθησιακά χάσματα.¹

---

¹ Σε επόμενο έγγραφο, με θέμα «Σημειώσεις για τον Προγραμματισμό του διδακτικού έργου στα φιλολογικά μαθήματα του Λυκείου. Προτάσεις- παραδείγματα» θα αναφερθούμε πιο αναλυτικά στις τεχνικές «κάλυψης των χασμάτων ύλης» στην ιστορία. Επιγραμματικά εδώ αναφέρουμε πρακτικές όπως: συνοπτικές παρουσιάσεις (και επικουρικά, υλικό σε αρχεία ppt), διαγράμματα, περιλήψεις, συνοπτικές σημειώσεις, σχετικές εργασίες μαθητών.

- Μάλιστα, όπως έχουμε πει σε πολλές ευκαιρίες, ο προγραμματισμός της «ύλης» από την αρχή του έτους είναι πιο αποτελεσματικός όταν συνδυάζεται με **ανάθεση εργασιών ατομικών ή ομαδικών (για προσεχείς διδακτικές ενότητες)**. Πρόκειται για εργασίες οι οποίες πλαισιώνουν το μάθημα με **εποπτικό υλικό** και βοηθούν στην **εμπέδωση**, στην εξοικείωση με την ύλη, στην **ανάπτυξη «οριζόντιων δεξιοτήτων»** (κρίσης, ιδιαίτερων ταλέντων, στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας). Επίσης, με τέτοιες προγραμματισμένες εργασίες μπορούμε να κερδίσουμε χρόνο διδακτικό και να δώσουμε έμφαση σε ενότητες που θέλουμε (π.χ. με ψηφιακές παρουσιάσεις (ppt), πίνακες/διαγράμματα, αφίσες κ.ά). Προετοιμάζουμε τι θέλουμε να αναλάβουν οι μαθητές λαμβάνοντας υπόψη στην κατανομή τις ιδιαίτερες δεξιότητες και το μαθησιακό επίπεδό τους, αξιοποιώντας παιδαγωγικά τη «δεξαμενή δεξιοτήτων» του τμήματος.
- Αν και η «πίεση χρόνου», ιδιαιτέρως για τη Γ΄ τάξη Λυκείου, είναι ο βασικός λόγος για τον οποίο συνήθως οι διδάσκοντες καταφεύγουν στην εισήγηση-αφήγηση και τη μετωπική διδασκαλία, ωστόσο, στο πλαίσιο ενός καλού προγραμματισμού, μπορούμε να αξιοποιήσουμε σε σημαντικά θέματα της ύλης την **εργασία σε ομάδες, στο στάδιο π.χ. της εμπέδωσης ή και της διερεύνησης ενός θέματος**. Για παράδειγμα, στη Νεοελληνική Γλώσσα, μπορούν οι μαθητές σε ομάδες, να εκπονήσουν ένα διάγραμμα κειμένου (άρθρου, δοκιμίου, ανακοίνωσης κ.ά.) ή να επεξεργαστούν ένα κείμενο για να φτιάξουν την περίληψη του. Ως **αφόρμηση για την εργασία σε ομάδες μπορεί να δοθεί κείμενο σε φωτοτυπία ή στον διαδραστικό πίνακα/στον βιντεοπροβολέα ή προβολή ολιγόλεπτου βίντεο με σχετικό θέμα κλπ.**
- Η χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία μας, όσο οι συνθήκες επιτρέπουν, και η προγραμματισμένη ανάθεση στους μαθητές εργασιών ευρύτερης έκτασης μπορούν να ανανεώσουν το ενδιαφέρον των μαθητών και να υποκινήσουν τη συμμετοχή τους.
- Η ανανέωση των διδακτικών μας μεθόδων και πρακτικών, η έμφαση στη συμμετοχική, βιωματική, διερευνητική μάθηση και στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, η προσπάθεια διαφοροποιημένης διδασκαλίας και διαχείρισης της ετερογένειας του μαθητικού πληθυσμού, με γνώμονα την πρόοδο όλων των μαθητών μπορούν να βελτιώσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα και τη δική μας ικανοποίηση για το έργο μας.

- Η **ανασύνθεση της ύλης** στο τέλος του έτους (αφού προσπαθήσουμε να εξοικονομήσουμε χρόνο με τεχνικές «πύκνωσης» του υλικού μας, όπου είναι δυνατό, με βάση την ύλη που καθορίζεται από το ΥΠΑΙΘ) είναι πολύ ουσιαστική και βοηθά στην εμπέδωση και στην αίσθηση «κατάκτησης» του όλου, που δικαιώνει τη διδακτική μας!

3.β. Προγραμματισμός με γνώμονα (και) τα ζητούμενα των εξετάσεων. Ο ΙΣΧΥΩΝ ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ για τα φιλολογικά μαθήματα του Λυκείου. Ηλεκτρονικός σύνδεσμος στις αναρτήσεις των ισχυόντων Π.Δ. εξέτασης κάθε μαθήματος στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ → ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ → ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

- Ως προς τη διδακτική, πολύ χρήσιμο για τους μαθητές είναι να γνωρίζουν να απαντούν στους τύπους των θεμάτων/ερωτήσεων που τους δίνονται προς εξέταση/αξιολόγηση. **Είναι μια καλή πρακτική να ετοιμάσει ο Φιλολόγος στην αρχή της χρονιάς ένα ενδεικτικό «διαγώνισμα» σύμφωνα με τα ζητούμενα της εξέτασης του μαθήματος**, με προσεγμένη εκφώνηση των ζητούμενων, με μοριοδότηση των επιμέρους ερωτήσεων, το οποίο να επεξεργαστεί στην τάξη με τους μαθητές, με τον πιο πρόσφορο τρόπο (π.χ. να απαντήσουν κατά ομάδες ή να το γράψουν ως άσκηση προσομοίωσης των τελικών εξετάσεων ή να το απαντήσουν και να το συζητήσουν στην ολομέλεια). Μπορούμε προς το παρόν να αξιοποιήσουμε τα ισχύοντα (ΠΔ, ΦΕΚ) γραπτής εξέτασης των μαθητών, προσανατολίζοντας τους μαθητές μας στο να μαθαίνουν να απαντούν σε ζητούμενα εξετάσεων.
- Επίσης, είναι **καλή πρακτική να δίνουμε κατά τη διάρκεια του έτους σε όλες τις τάξεις (όχι μόνο στη Γ΄ τάξη, για τα πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα) ασκήσεις στον τύπο των ερωτήσεων που ζητούνται στις εξετάσεις**. Έτσι εξοικειώνονται και προετοιμάζονται οι μαθητές να απαντούν με πληρότητα και ακρίβεια.
  - ✓ **Για παράδειγμα, για τη Λογοτεχνία της Α΄ τάξης του Λυκείου**, η οποία διδάσκεται με το νέο ΠΣ και εξετάζεται, αντίστοιχα, με νέους τύπους ερωτήσεων (αλλαγή φωνής αφηγητή, συγγραφή βιβλιοκρισίας/βιβλιοπαρουσίασης, σελίδων ημερολογίου, αλλαγή τέλους κ.ά.), είναι πολύ χρήσιμο να εξοικειωθούν οι μαθητές από την αρχή της χρονιάς, από τα πρώτα εισαγωγικά μαθήματα, με τους προβλεπόμενους τύπους εξεταζόμενων ερωτήσεων και να επεξεργαστούν με τον Φιλολόγό τους ένα «διαγώνισμα» (ενδεικτικό, σε κείμενο από τη θεματική

ενότητα «Τα φύλα στη λογοτεχνία»). Έτσι θα αναδειχτούν οι ενδεχόμενες δυσκολίες στην πράξη, ώστε να κεντριστεί το ενδιαφέρον και η προσοχή.

✓ **Συχνό ερώτημα των διδασκόντων που αναλαμβάνουν για πρώτη φορά ένα μάθημα: με ποιο τρόπο εξετάζεται το μάθημα; Πού είναι διαθέσιμο το αντίστοιχο έγγραφο (ΠΔ), ώστε να προσανατολίσουμε τη διδακτική μας και να διαμορφώσουμε παραδείγματα γραπτής εξέτασης για τους μαθητές μας;**

Μάλιστα, ιδιαίτερα οι Φιλολόγοι που διδάσκουν Νεοελληνική Γλώσσα και Νεοελληνική Λογοτεχνία στην Α΄ τάξη του ΓΕΛ χρειάζονται να γνωρίζουν και να αξιοποιούν τον τρόπο εξέτασης αυτών των μαθημάτων, ήδη από τον προγραμματισμό της διδακτικής τους, καθώς τα μαθήματα αυτά διδάσκονται με νέο ΠΣ και χρειάζεται αντίστοιχη εξοικείωση διδασκόντων και μαθητών.

Με την επιφύλαξη ενδεχόμενης αλλαγής στον τρόπο εξέτασης των μαθημάτων ή τουλάχιστον ορισμένων, θα παραθέσω, στη συνέχεια, για διευκόλυνση, τον τρόπο εξέτασης που ισχύει έως σήμερα². Μπορείτε να αξιοποιήσετε τα ζητούμενα της εξέτασης των μαθημάτων, δίνοντας αντίστοιχη έμφαση στη διδασκαλία και ασκήσεις ανάλογες στους μαθητές.

Μάθημα	Π.Δ. τρόπου εξέτασης και βαθμολόγησης του μαθήματος.
Α΄ ΤΑΞΗ ΓΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία	<p style="text-align: center;">(από το σχ. έτος 2012-13)</p> <p>ΠΔ. 24/2013, ΦΕΚ 55/ τ. Α΄/6-3-13, σελ. 807, αριστερή στήλη. <u>Το παραπάνω ΦΕΚ έχω αναρτήσει στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:</u> http://users.ira.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/FEK_55-6-6-13-PD24-2013_trop_A_Lyk_exet.pdf Επίσημανση: Η Αρχαία Ελλην. Γλώσσα και Γραμματεία στην Α΄ Λυκείου, από πέρυσι, δηλ. το σχολ. έτος 2012-13, εξετάζεται και πάλι όπως και παλιότερα, δηλ. με τον ίδιο τύπο ερωτήσεων και βαθμολογίας του μαθήματος στη Β΄ Λυκείου. Ζητείται η μετάφραση 8-10 στίχων κλπ. (Βλ. αναλυτικότερα το ΠΔ 24 /2013). [Διευκρινίζεται δηλαδή ότι η Αρχ. Ελλ. Γλώσσα και Γραμματεία εξετάζεται και βαθμολογείται με τον ίδιο τρόπο στην Α΄ και στη Β΄ Λυκείου, απλώς για τη Β΄ Λυκείου είχαν καθοριστεί τα ζητούμενα σε διαφορετικό ΠΔ (βλ. παρακάτω)].</p>
Νέα Ελληνική Λογοτεχνία Α΄	<p style="text-align: center;">(από το σχ. έτος 2012-13)</p> <p>Προσοχή: ο τρόπος εξέτασης προβλέπεται σε δυο συμπληρωματικά μεταξύ τους ΦΕΚ.</p>

² Ανάλογο έγγραφο (αλλά με παραπομπή στη γενικότερη ηλεκτρον. διεύθυνση Νομοθεσία -> Γενικό Λύκειο) είχα στείλει στα Λύκεια στο τέλος της προηγούμενης σχολικής χρονιάς και είχα αναρτήσει στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ http://users.ira.sch.gr/sfscholiki/files/genikes_odigies/14-05-2013_Exetaseis_Lykeio_kalokyri.doc. Στο παρόν έγγραφο παραπέμπουμε στο συγκεκριμένο αρχείο (ΠΔ εξέτασης).

<p>Γεν. Λυκείου</p>	<p>α) Π.Δ. 24/2013, ΦΕΚ 55/6-3-13, τ. Α, Άρθρο 1, παρ. 1., σελ. 807, δεξιά στήλη = καθορίζεται ότι από το σχολ. έτος 2012-13 «δίνεται στους μαθητές ένα θέμα». (Την πρώτη χρονιά εφαρμογής, το σχ. έτος 2011-12, δίνονταν δύο θέματα και οι μαθητές επέλεξαν το ένα.) <u>Το παραπάνω ΦΕΚ έχω αναρτήσει στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ), ό.π.:</u> http://users.ira.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/FEK_55-6-6-13-PD24-2013_trop_A_Lyk_exet.pdf</p> <p>β) Συμπληρωματικά: Ως προς τον τύπο των ερωτήσεων και τις μονάδες τους ισχύουν αυτά που προβλέπονται για τη Λογοτεχνία της Α΄ Λυκείου, άρθρο 1, παρ. 9, 1., στο Π.Δ. 48, ΦΕΚ 97/27-4-2012, τ. Α.: «Τροποποίηση του ΠΔ 60/2006 (Α΄ 65) ‘Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου’», σελ. 2774, δεξιά στήλη. <u>Το παραπάνω ΦΕΚ έχω αναρτήσει στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ):</u> http://users.ira.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/P.D.48_FEK97-27-4-2012_axiologhsh_Filologika_Project_A_GEL.pdf</p> <p>Επίσημανση: «Το θέμα περιλαμβάνει ένα ή (αν πρόκειται για ποιήματα) περισσότερα <u>άγνωστα</u> λογοτεχνικά κείμενα, <u>ομοειδή ή ομόθεμα με τις διδακτικές ενότητες που διδάχτηκαν.</u>»</p>
<p>Νέα Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γεν. Λυκείου</p>	<p>Ισχύει η παρ. 8, Ι. του άρθρου 1 του Π.Δ. ΥΠ΄ ΑΡΙΘΜ. 48, ΦΕΚ 97/27-4-2012, τ. Α.: «Τροποποίηση του ΠΔ 60/2006 (Α΄ 65) ‘Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου’», σελ. 2774, αριστερή στήλη. <u>Το παραπάνω ΠΔ έχω αναρτήσει στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:</u> http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/P.D.48_FEK97-27-4-2012_axiologhsh_Filologika_Project_A_GEL.pdf</p>
<p>Β΄ ΤΑΞΗ ΓΕΝ. ΛΥΚΕΙΟΥ</p> <p>Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία ως μάθημα ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ</p>	<p>Π.Δ. ΥΠ΄ ΑΡΙΘΜ. 48, ΦΕΚ 97/27-4-2012, τ.Α.: «Τροποποίηση του ΠΔ 60/2006 (Α΄ 65) ‘Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου’», σελ. 2773 (δεξιά στήλη, ΙΙ.) http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/P.D.48_FEK97-27-4-2012_axiologhsh_Filologika_Project_A_GEL.pdf</p> <p>Επίσημανση: Όπως διευκρινίσαμε και πιο πάνω, ο τρόπος εξέτασης και η βαθμολογία στην Αρχαία Ελλην. Γλώσσα Α΄ και Β΄ τάξης Γεν. Λυκείου είναι και πάλι ίδια από το σχολ έτος 2012-13, αλλά καθορίζονται σε διαφορετικά Π.Δ.</p>
<p>Νεοελληνική Γλώσσα <u>Β΄ και Γ΄ Γεν. Λυκείου</u></p> <p>(στη Γ΄ ως πανελλαδικά</p>	<p>Προσοχή: Ο τρόπος εξέτασης καθορίζεται από δύο ΦΕΚ: α) ΦΕΚ 119 / 8-5-12, τ. Α΄ [διόρθωση μονάδων Νεοελλ. Γλώσσας στη Β΄ και Γ΄ Λυκείου] ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ: όπως ισχύει και για τις πανελλαδικές εξετάσεις στη ΝΕΓ, η περίληψη = 25 μονάδες, οι ερωτήσεις (i-iv) = 35 μονάδες, το κείμενο που συντάσσουν οι μαθητές = 40 μονάδες. <u>Το παραπάνω ΠΔ έχω αναρτήσει στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:</u></p>

<p>εξεταζόμενο μάθημα)</p>	<p>http://users.ira.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/FEK_diorthwshs_monadwn_Glwssa_B_C_GEL.pdf</p> <p>β) Π.Δ. ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 48, ΦΕΚ 97/27-4-2012, τ.Α.: «Τροποποίηση του ΠΔ 60/2006 (Α' 65) 'Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου'», παρ. 8, Π., σελ. 2774, δεξιά στήλη. <u>Επίσης διαθέσιμο στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:</u> http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/P.D.48_FEK97-27-4-2012_axiologhsh_Filologika_Project_A_GEL.pdf</p> <p>Επισήμανση – Διευκρίνιση. Στο ΠΔ 48 προβλέπεται ο τύπος των ερωτήσεων, ο οποίος είναι ο ίδιος που προβλεπόταν και παλιότερα, αλλά για τις μονάδες ισχύει το διορθωτικό ΦΕΚ 119.</p>
<p>Νεοελληνική Λογοτεχνία Β' Γεν. Λυκείου και Γ' Γεν. Λυκείου ως μαθήματα Γενικής Παιδείας και Κατεύθυνσης</p>	<p>Π.Δ. ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 48, ΦΕΚ 97/27-4-2012, τ.Α.: «Τροποποίηση του ΠΔ 60/2006 (Α' 65) 'Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου'», σελ. 2775, δεξιά στήλη. <u>Διαθέσιμο στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:</u> http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/P.D.48_FEK97-27-4-2012_axiologhsh_Filologika_Project_A_GEL.pdf</p> <p>Επισήμανση-Διευκρίνιση: Ο τρόπος εξέτασης έχει παραμείνει ο ίδιος που ίσχυε από παλιότερα, απλώς προβλέπεται από το ΠΔ 48/2012.</p>
<p>Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ Αρχαία Ελληνική Γλώσσα ως μάθημα Γενικής Παιδείας</p>	<p>ΠΔ 60/2006 (Α'65) 'Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου'», άρθρο 15, παρ. 2. Α. Π., σελ. 676, δεξιά στήλη. <u>Το έγω αναρτήσει στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:</u> http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/pd60-axiologhsh.pdf</p>
<p>Β' ΛΥΚΕΙΟΥ Αρχαία Ελληνικά Κείμενα <u>ως μάθημα Κατεύθυνσης</u> και Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ Αρχαία Ελληνικά <u>ως μάθημα Κατεύθυνσης</u> (πανελλαδικά εξεταζόμενο)</p>	<p>ΠΔ 60/2006 (Α'65) 'Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου'», άρθρο 15, παρ. 2. Α. Π., σελ. 676, δεξιά στήλη. <u>Διαθέσιμο στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ:</u> http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/pd60-axiologhsh.pdf</p>
<p>Β' και Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ Λατινικά (στη Γ' Λυκείου ως πανελλαδικά εξεταζόμενο)</p>	<p>ΠΔ 60/2006 (Α'65) 'Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου'», άρθρο 15, σελ. 677, δεξιά στήλη (Δ. Λατινικά). <u>Διαθέσιμο (στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ):</u> http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/pd60-axiologhsh.pdf</p>

ΙΣΤΟΡΙΑ ως μάθημα Γενικής Παιδείας, Κατ/νσης και Επιλογής	ΠΔ 60/2006 (Α'65) 'Αξιολόγηση των μαθητών του Ενιαίου Λυκείου'», άρθρο 15, σελ. 678, αριστερή στήλη (Ε. Ιστορία). <u>Διαθέσιμο (στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ):</u> http://users.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/pd60-axiologhsh.pdf
--	---

3.γ. Προγραμματισμός σε συνάρτηση με τη διδακτέα ύλη. (Βλ. στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ → ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ → ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ. ηλεκτρονικές αναρτήσεις της ύλης, για ενδεικτικό προγραμματισμό)

- Όπως είπαμε, η διδακτέα-εξεταστέα ύλη για τα πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα έχει σταλεί από το ΥΠΑΙΘ, ήδη από το καλοκαίρι,³ και οι διδάσκοντες μπορούν να προχωρούν στη διδασκαλία με βάση τον ετήσιο προγραμματισμό αλλά και τον προγραμματισμό ανά μήνα μέχρι το τέλος του α' τετραμήνου. Για άμεση πρόσβαση στην ύλη αυτή, σας παραπέμπω στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, όπου έχω επιμεληθεί την ανάρτησή της: http://users.ira.sch.gr/sfscholiki/files/nomothesia/YLH_G_GEL_2013_14_FEK_B_19_36.pdf
- Επίσης, όπως είπαμε με συναδέλφους οι οποίοι δεν έχουν διδάξει στα προηγούμενα έτη τα μαθήματα που αναλαμβάνουν φέτος και θα ήθελαν να γνωρίζουν την ύλη για να προγραμματίσουν έγκαιρα τη δουλειά τους, μπορούν, μέχρι να έλθουν οι νέες Οδηγίες από το ΥΠΑΙΘ για τη διδασκαλία των μαθημάτων του Λυκείου, κατά το σχολ. έτος 2013-14, να ανατρέξουν στην περυσινή ύλη, στα έγγραφα με τις Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων της Α', Β' και Γ' τάξης του Λυκείου. Για διευκόλυνσή σας, έχω επιμεληθεί επίσης την ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα με τη νομοθεσία του Λυκείου, στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ http://users.sch.gr/sfscholiki/fi/index.php?option=com_content&view=article&id=131:2012-10-24-20-08-47&catid=8:2009-12-14-10-33-24&Itemid=9.

³ Υ.Α. 105938/Γ2/31-07-2013

3.δ. Αξιοποίηση αναρτημένου υλικού (ψηφιακών πόρων) Υ.ΠΑΙ.Θ. για εμπλουτισμό διδασκαλίας και διαδραστικές δραστηριότητες.

- Όπως έχουμε ξαναπεί, καλό είναι στην αρχή του έτους, όταν προγραμματίζουμε τη διδακτική μας (τι και πώς) να ανατρέχουμε σε υποστηρικτικό διδακτικό υλικό από το Ψηφιακό Σχολείο και άλλες σχετικές διευθύνσεις (π.χ. Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα). Αντλούμε έτσι ιδέες, που μπορούμε να αξιοποιήσουμε ανάλογα με τους μαθητές και τις συνθήκες της διδασκαλίας μας.
- Ειδικότερα, πολύ χρήσιμοι για εμπλουτισμό και υποστήριξη της δουλειάς μας στο Λύκειο είναι οι ψηφιακοί πόροι του Υ.ΠΑΙ.Θ., στο ανανεωμένο Ψηφιακό Σχολείο, <http://dschool.edu.gr>, όπου υπάρχουν διαθέσιμα τα βιβλία καθηγητή και σε πολλές περιπτώσεις ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ. Ειδικότερα, στη διεύθυνση <http://ebooks.edu.gr/2013/allcoursesdiadrastika.php> μπορείτε να βρείτε συνοπτικό κατάλογο με τα διαδραστικά βιβλία όλων των τάξεων Λυκείου για τα μαθήματα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Νέα Ελληνική Γλώσσα, Λογοτεχνία και Λατινικά. (Πατήστε πάνω στους αριθμούς ανά τάξη για να δείτε τα αντίστοιχα βιβλία.) Ανοίγοντας το διαδραστικό σχολικό βιβλίο (εμπλουτισμένο html, σε επεξεργάσιμη μορφή) μπορούμε να βρούμε στις σελίδες του τα εικονίδια για να δούμε προσομοιώσεις, διερευνήσεις, πειράματα, εικόνες, εκπαιδευτικά παιχνίδια, 3D χάρτες, ασκήσεις και άλλα. Για παράδειγμα, στα **Αρχαία Ελληνικά** της Α΄ Λυκείου, διαδραστικό υλικό περιέχεται στο βιβλίο, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-A108/225/1642,5211#>. Μπορούμε σε «επίμαχα» σημεία της ύλης, κατά την κρίση μας, να προγραμματίσουμε ένα ενδιαφέρον μάθημα (ή όσα μπορούμε με βάση το διαθέσιμο χρόνο) στο εργαστήριο Πληροφορικής ή σε αίθουσα με διαδίκτυο ή/και διαδραστικό πίνακα, όπου οι μαθητές θα έχουν πρόσβαση για να επεξεργαστούν ή να παρουσιάσουν σχετικές εργασίες. Ακόμη κι αν τέτοιες δραστηριότητες δεν μπορούν να γίνονται συχνά, «διανθίζουν» τη «σχολική ρουτίνα» και προκαλούν το ενδιαφέρον των μαθητών, προάγοντας την ενεργό συμμετοχή τους.
- Επίσης, το **βιβλίο του καθηγητή** (συνήθως διαθέσιμο ψηφιακά στο Ψηφιακό Σχολείο) βοηθάει στο έργο μας με οδηγίες πρακτικές, γενικές αλλά και κατά κεφάλαιο, από τις οποίες μπορούμε να επιλέξουμε και να προσαρμόσουμε στο σχεδιασμό /προγραμματισμό μας. Για παράδειγμα, στα **Αρχαία Ελληνικά της Α΄ Λυκείου**, το βιβλίο του καθηγητή είναι διαθέσιμο στο ψηφιακό σχολείο και

ειδικότερα στις ηλεκτρον. διευθύνσεις: <http://ebooks.edu.gr/2013/books-pdf.php?course=DSGL-A108> (γενικότερη είσοδος) και (για άνοιγμα του ηλεκτρον. βιβλίου):

<http://ebooks.edu.gr/courses/DSGLA108/document/4e57539c8jls/4e575f71534y/4e9e62c217ih.pdf>

- Ακόμη, υπενθυμίζουμε ότι χρήσιμο και πρακτικά αξιοποιήσιμο συνοδευτικό/ υποστηρικτικό υλικό για γλωσσικά μαθήματα βρίσκεται στην «Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα», <http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html>. Π.χ. στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.greeklanguage.gr/greekLang/modern_greek/education/dokimes/enotita_b2/index.html είναι διαθέσιμη διδακτική δοκιμή για την περίληψη (Β΄ Λυκείου).

4. Ζητήματα ενημέρωσης και επικοινωνίας μεταξύ μας

4.1. Ενημέρωση για νέες αναρτήσεις – υλικό στον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.

Νέες αναρτήσεις για νομοθετικά και συναφή εκπαιδευτικά θέματα, χρήσιμα για τον προγραμματισμό και τη διδακτική των μαθημάτων μπορείτε να βρείτε και φέτος τον ιστότοπο ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, <http://users.sch.gr//sfscholiki/fi>, τον οποίο μπορείτε να επισκεφτείτε, επίσης, από τη σελίδα της Δ/νσης Δ/θμιας Εκπ/σης, στην αρχική της σελίδα, κάτω δεξιά, στο εικονίδιο με τα δελφίνια της Κνωσού. Όπως από το σχολ. έτος 2012-13 γνωρίζετε, επιμελούμαι τη λειτουργία του ιστότοπου ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, προσπαθώντας να έχετε έναν «δικό σας» διαδικτυακό χώρο, ενημερωμένο νομοθετικά και λειτουργικό για διδακτικά θέματα. Θα ήθελα, με την ευκαιρία, να ευχαριστήσω τον καθηγητή Πληροφορικής, κ. Ν. Αγγελιδάκη, για την τεχνική υποστήριξη και την ευγενική συνεργασία του.

Ειδικότερα, στην «αρχική σελίδα» του ιστότοπου αυτού, αριστερά μπορείτε να δείτε τις «επιμέρους θεματικές ενότητες» («Επιλογές»), το περιεχόμενο των οποίων εμπλουτίζεται συστηματικά –και ευελπιστώ φέτος να γίνει τόπος «συνάντησης» και «επικοινωνίας» μας περισσότερο από πέρυσι οπότε ξεκινήσαμε. Για διευκόλυνσή σας, μάλιστα, θα συνεχίσω να αναρτώ τα έγγραφα που στέλνω στα σχολεία σας, οπότε μπορείτε να ενημερώνεστε στο δικό σας χώρο και χρόνο. Ανάλογα με το θέμα, τα έγγραφα αυτά θα τα βρίσκετε στις Ανακοινώσεις (όταν αφορούν σε ενημέρωση για Ημερίδες, σεμινάρια, που θα κάνουμε φέτος, καθώς και

ευρύτερη ενημέρωση για πολιτιστικές-φιλολογικές εκδηλώσεις, Συνέδρια κ.ά.) ή στις Γενικές Οδηγίες (Σχολ Σύμβ Φιλολόγων), π.χ. το παρόν έγγραφο.

Στην καταχώριση Νομοθεσία → Γενικό Λύκειο μπορείτε να ενημερώνεστε για τις εγκυκλίους, τα ΦΕΚ, τις Υπουργικές αποφάσεις, με τις αλλαγές, τις οδηγίες, τον τρόπο εξέτασης μαθημάτων κ.ά. Σαφώς, τα παραπάνω έγγραφα είναι διαθέσιμα και από άλλες πηγές, αλλά ελπίζω η συγκέντρωσή τους εκεί να σας διευκολύνει κάθε φορά που χρειάζεστε να ανατρέξετε σε αυτά.

Επίσης στις Σχολικές Δράσεις, μπορείτε να δείτε αναρτημένες δουλειές-δραστηριότητες συναδέλφων, ώστε να υπάρχει επικοινωνία και πηγή έμπνευσης για νέες δουλειές. Βέβαια, θα χαρώ να μου στείλετε (kalokyri@sch.gr) δουλειές σας για ανάρτηση, σε αρχείο word, ppt ή αν πρόκειται για μεγάλα αρχεία, τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο της ανάρτησής τους στις ιστοσελίδες του σχολείου σας ή σε άλλο σχετικό διαδικτυακό τόπο. Στην περίπτωση αυτή, στέλνετε μια σύντομη παρουσίαση της δουλειάς σας, σε αρχείο word, στο οποίο έχετε αντιγράψει και τον σύνδεσμο.

4.2. ...Ένα θέμα κοινού προγραμματισμού για τη νέα σχολική χρονιά 2013-14 'Πρόσκληση' για να αντιμετωπίσουμε μια 'πρόκληση' φιλολογική: πρακτικές για καλλιέργεια της Ορθογραφίας.

Όπως έχουμε συζητήσει στις συναντήσεις μας, οι αδυναμίες στην ορθογραφία των μαθητών επιδεινώνονται με τα greeklish, ενώ όλο και περισσότερο υποχωρεί η αίσθηση της «ιστορικής ορθογραφίας», η οποία εκφράζει και συνείδηση της διαχρονικότητας της γλώσσας. Στο πνεύμα, λοιπόν, της προσπάθειάς μας να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές ως προς την ορθογραφία και να την αντιλαμβάνονται ως μέρος της γλωσσικής και πολιτισμικής μας ταυτότητας και όσων αυτή συνεπάγεται, σας προτείνω να αποτελέσει κοινό στόχο του ετήσιου προγραμματισμού όλων των Φιλολόγων η επιδίωξη της βελτίωσης της ορθογραφίας και της κατανόησης των προεκτάσεών της...

Προτείνω ως τρόπο στήριξης του στόχου αυτού, οι Φιλολόγοι να συνεργάζονται ως προς τη συστηματική εκμάθηση της ορθογραφίας, μέσα από το αντικείμενο που διδάσκουν. Μπορούν, για παράδειγμα, όλοι οι Φιλολόγοι, για κάθε διδακτικό αντικείμενο («μάθημα που διδάσκουν»), σε κάθε τμήμα, μετά από σχετική ευαισθητοποίηση των μαθητών (με συζήτηση ή ανάγνωση κειμένου με σχετικό προβληματισμό κ.ά. τεχνικές), να αναθέτουν συστηματικά μερικές γραμμές ορθογραφίας π.χ. από το βιβλίο του αντίστοιχου μαθήματος και να αφιερώνουν

μερικά λεπτά για την υπαγόρευσή της. Σαφώς ο διδακτικός χρόνος δεν είναι ποτέ... επαρκής, αλλά η συστηματική και κοινή προσπάθεια μπορεί να επιφέρει αποτέλεσμα, έστω σε κάποιο βαθμό, μαζί με τη συμβολική σημασία-ευαισθητοποίηση των μαθητών για το μέλλον.

Είναι καιρός να «αντιμετωπίσουμε» λάθη, όπως:

- ☞ «χρησιμοποιείστε», στην προστακτική (!), αντί για τον σωστό τύπο «χρησιμοποιήστε». Ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές την εμβέλεια εφαρμογής και τη διαχρονική χρήση του «θέματος του αορίστου» (ώ→ησα)
- ☞ «υπέγραψε», «επέλεξε», στην προστακτική(!) Επίσης ευκαιρία να μάθουν τη διάκριση μεταξύ οριστικής αορίστου (με αύξηση) και προστακτικής (χωρίς αύξηση)
- ☞ «διευκρίνηση» (ακόμη και σε επίσημα έγγραφα...)
- ☞ το προσεχή (!) διάστημα
- ☞ κ.α. που πληγώνουν τη δική σας φιλολογική ευαισθησία...

Μάλιστα, οι συνάδελφοι Φιλολόγοι, Νεκτάριος Χατζάκης (10^ο ΓΕΛ) και Φανή Χαλκιαδάκη (13^ο ΓΕΛ), κατά το σχολικό έτος 2012-13, διοργάνωσαν «**Διασχολικό διαγωνισμό Ορθογραφίας**» και συνεργάστηκαν με συναδέλφους άλλων σχολείων. Περισσότερα για το θέμα και υλικό πρόσφορο θα βρείτε αναρτημένα στις «Σχολικές Δράσεις» του ιστότοπου ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ. Θα πρότεινα να συμμετέχετε φέτος, αφού ενημερωθείτε από τις αναρτήσεις ή και από προσωπική επικοινωνία (Χατζάκης Νεκτάριος, pinakiano@gmail.com //Τηλ. σχολείου: 2810-252154).

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Εύχομαι και φέτος η επικοινωνία μας να είναι συχνή και ουσιαστική. Είμαι στη διάθεσή σας για κάθε θέμα της δουλειάς μας, στο οποίο μπορώ να προσφέρω.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς,
Λιάνα Καλοκύρη
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων